

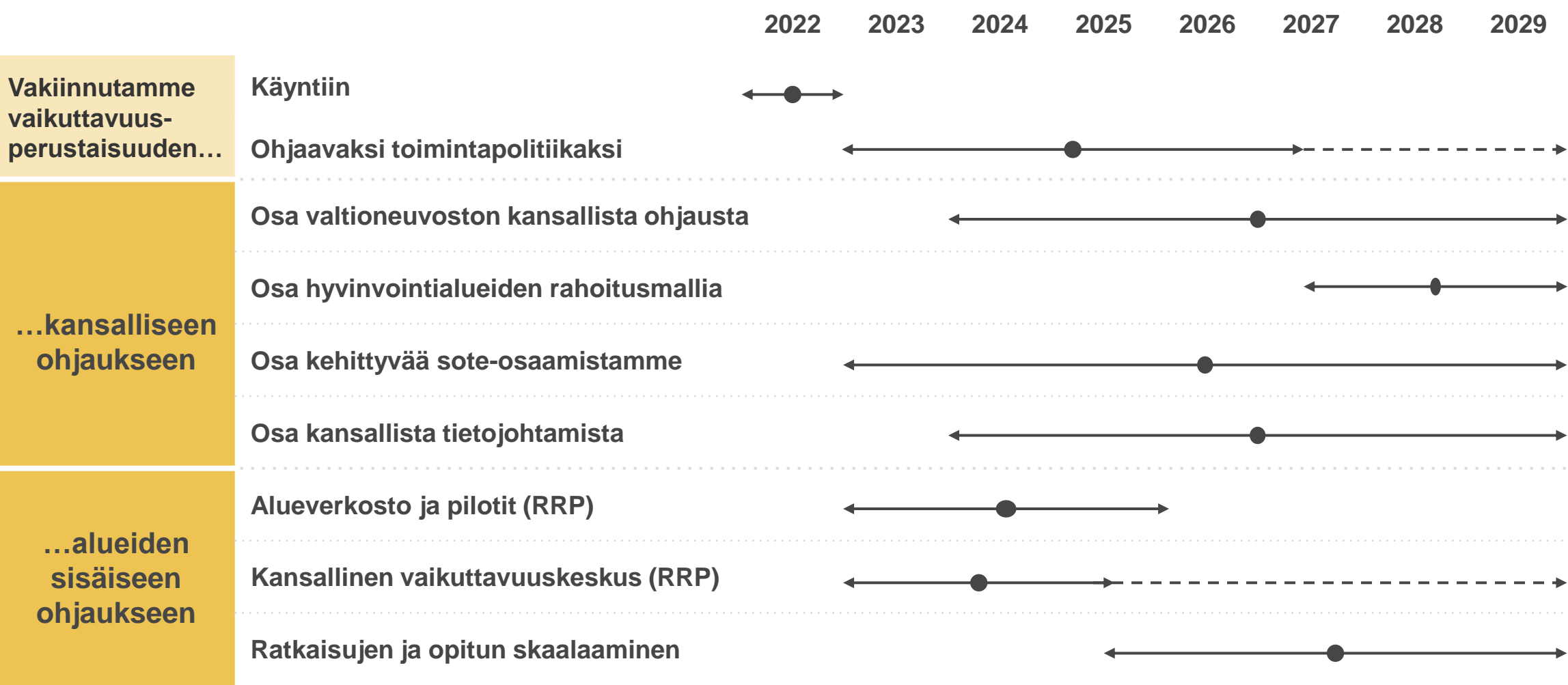
VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Kansallinen follow-up – missä vaikuttavuuden saralla mennään?

6.9.2024

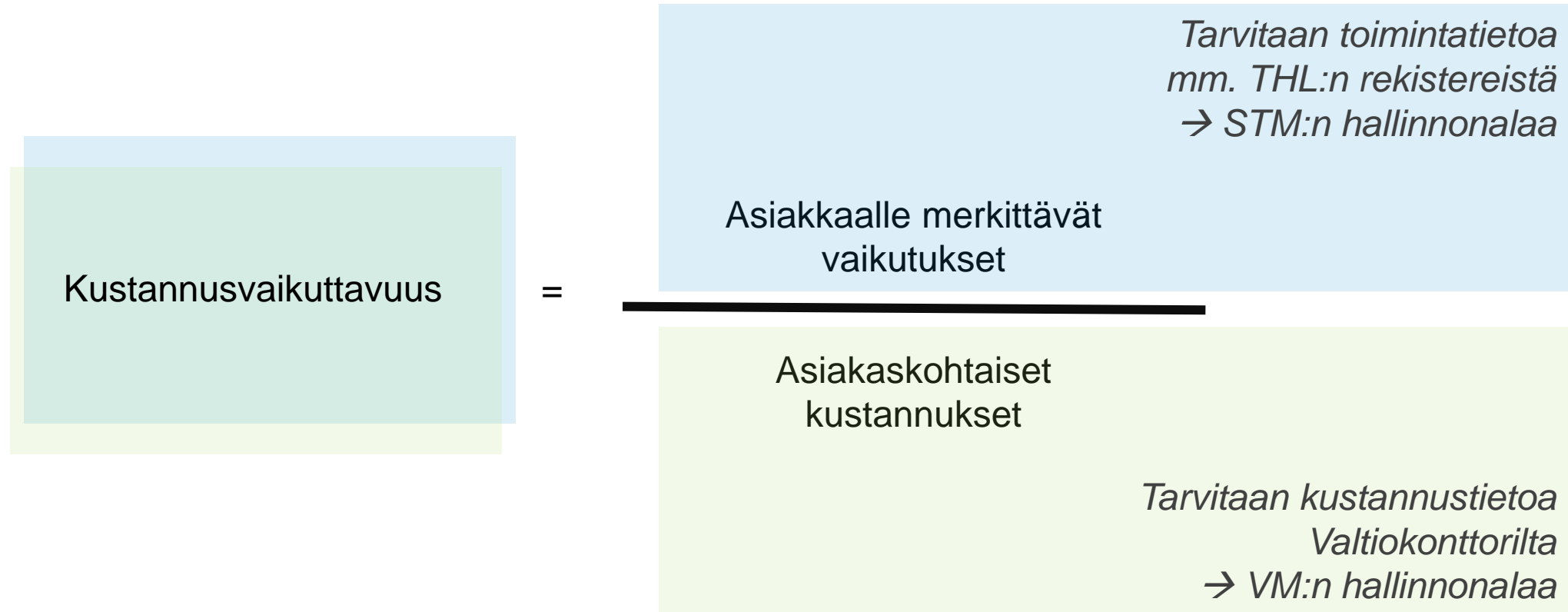
Johtaja Andreas Blanco Sequeiros, STM
Johtava erityisasiantuntija Laura Pitkänen, VM

Vaikuttavuuden vuosikymmen toteutuu kansallisella ja alueellisella tasolla

Sanoista konkreettisiin tekoihin

(Kustannus)vaikuttavuus on yhteinen asia - myös tietojohdamisen näkökulmasta

Kansallisen palvelureformin ytimessä vaikuttavat sosiaali- ja terveyspalvelut

Kansallisen sote-tietojohdamisen ja vaikuttavuuden kehittäminen laajin vaikuttavuuden toimeenpanohanke

Vaikuttavuusperustaisen ohjauksen vahvistaminen ja avoin priorisointi

Otetaan käyttöön yhdenmukaisesti arvioituja, vaikuttavia ja kustannusvaikuttaviksi todettuja käytäntöjä sosiaali- ja terveydenhuollossa.

Tuetaan vaikuttavuusperustaisia hankintoja ja levitetään hyviä hankintakäytäntöjä.

Vahvistetaan valtion ohjausta ja myös alueellista päätöksentekoa vaikuttavuusperustaisesti.

Varmistetaan Käypä hoito- ja Hotus-suositusten ajantasaisuus mukaan lukien ruotsinkieliset versiot ja pyritään laajentamaan suositusten määrää ja sisältöä tarvittavin osin.

Menetelmien ja käytäntöjen arvioinnin ja arviointiosaamisen vahvistaminen

Yhtenäistetään ja uudistetaan näyttöön perustuvien käytäntöjen arviointiprosessit ja kriteerit.

Säädetään palveluvalikoimaan kuulumisen periaatteista.

Selvitetään, suunnitellaan ja säädetään menetelmien arvioinnin kansallisista vastuista ja toimijasta.

Tuetaan vaikuttavuuden ja kustannusvaikuttavuuden tutkimusta, selvitystyötä ja panostetaan arviointiosaamisen vahvistamiseen.

Vaikuttavuustiedon tietotuotannon kehittäminen

Tehostetaan systemaattista vertailukelpoisuuden laatu-, vaikuttavuus- ja kustannusvaikuttavuustiedon tuotantoa, tiedon analysointia ja hyödyntämistä.

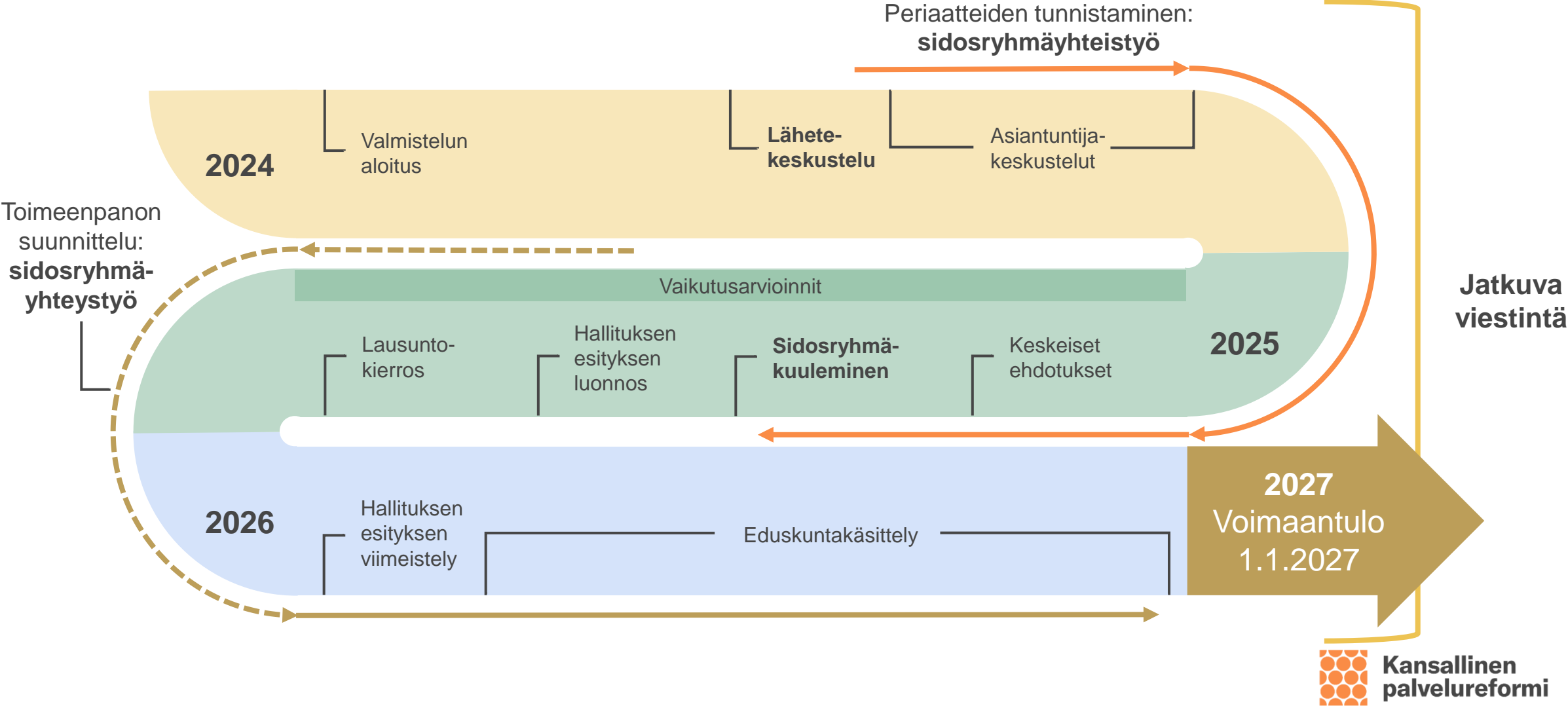
Vaikuttavien palvelujen ja menetelmien kansallisen valinnan periaatteista säätäminen

- Hallitusohjelma: **Säädetään periaatteista**, joiden mukaan palveluiden ja menetelmien kuulumisen palveluvalikoimaan ja niiden poisrajaaminen toteutetaan julkisessa sosiaali- ja terveydenhuollossa.
 - Hallitusohjelman mukaiset vaikuttavuuskokonaisuuden kustannusvaikutukset -58 milj. (2027) / -108 milj. (2028)
- Hallitusohjelma: **Selvitetään** mahdollisuus säätää **kansallisesta toimijasta**, joka voi sitovasti linjata menetelmän kuulumisesta julkiseen palveluvalikoimaan.
- Palveluvalikoiman periaatteista säätäminen on ensiaskel priorisoinnin kehittämiseksi ja vaikuttavuuden edistämiseksi
- Kun periaatteet on saatu lakiin, alkaa varsinainen työ palveluvalikoiman kehittämiseksi
- Aiempaa valmisteluaineistoa mm.
 - Selvityshenkilöt: Toimiva sosiaalihuolto vaatii porrastusta ja vahvaa kansallista sisältöohjausta - Sosiaali- ja terveysministeriö (stm.fi)
 - Terveydenhuollon palveluvalikoiman priorisointi (TERPPA) | Tieto käyttöön (tietokayttoon.fi)
 - Saarni S. Terveydenhuollon sisältöohjauksen kehittäminen hyvinvointialuerakenteessa. STM Raportteja ja muistioita 2023:19
 - Kaila M. & Lohiniva-Kerkelä, M. Kansallinen terveydenhuollon palveluvalikoima. Määrittämisen periaatteet, rakenne ja kehittämismahdollisuudet. Sosiaali- ja terveysministeriön raportteja ja muistioita 2020:31
- **Sosiaali- ja terveydenhuollon priorisointifoorumi 2022**

Palveluvalikoiman periaatteiden valmisteluaikataulu

Kansallisen tietojohdamisen ja vaikuttavuuden kehittämisen tuotoksia 2024-2025

Geneerinen PROM-mittari

- Lähtötilanneselvitys
- PROM-mittarin valinta
- Indikaattorien valinta

Haitta- ja vaaratapahtumatieto

- Haittatapahtumien indikaattorien määrittely
- OECD:n haittatapahtumaindikaattorien toteuttamissuunnitelma
- Haittatapahtumien raportit

Kansalliset arviointitoimijat

- Selvitys kansallisista toimijoista
- BM KV-malleista
- Vaihtoehtoiset järjestäytymismallit

Arviointi- ja suositustoiminnan prosessit ja kriteerit

- Selvitys suosituksia antavista toimijoista
- Käyttöönoton tuen materiaalipankin konseptointi
- EU-tason digitaalisten menetelmien arviointiviitekehyksen kartoitus

Yksikkökustannuslaskenta

- Kansalliset yksikkökustannukset vuoden 2023 tiedoilla
- Laskentamenetelmän kuvaus
- Yksikkökustannusraportit

Vaikuttamattomat ja vähähyötyiset menetelmät

- Selvitys menetelmistä
- Käytöstä poistamisen toimintakonsepti

Sosiaali- ja terveydenhuollon yksikkökustannuksilla vertailukelpoista tietoa hyvinvointialueiden toiminnasta ja taloudesta

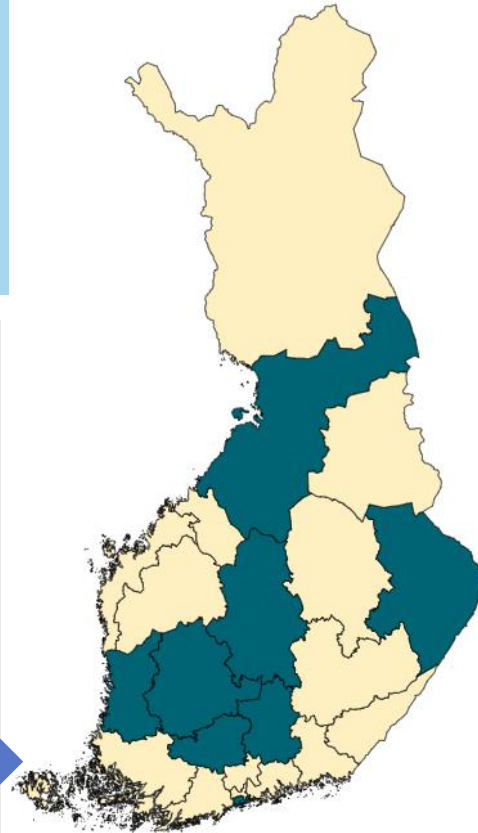

Yksikkökustannusten avoimuudella edistetään sitä, että **kustannusvaikuttavuudeltaan** parhaat toimintamallit tulevat käyttöön kaikilla alueilla

Tavoitteena:

- Hyvinvointialueiden välinen vertailu kansallisella TAHTO-laskennalla (THL)
- Tuotantotapojen välinen vertailu (julkinen vs. yksityinen)
 - Edellyttää järjestämisen kustannusten tunnistamista – selvitys valmistuu 2024 lopussa

Yhteistyö hyvinvointialueiden kanssa

Toimenpiteet & tuotokset:

- Kansallinen yksikkökustannuslaskenta rekisteriaineistosta (THL)
 - Aineistojen laadun tarkistus ja arviointi
 - Ensimmäisten AURA-palveluluokkien yksikkökustannusten ja menetelmäkuvauksen julkaisu vuoden 2024 lopussa
- Hyvinvointialueiden oman yksikkökustannuslaskennan kehittäminen
 - Kehitetään yhtenäisiä laskennan periaatteita verkostotyöskentelyllä
 - Mahdollistaa mm. toimipisteiden välisen vertailun ja digi- vs. läsnäpalvelun vertailun
 - Hyvinvointialueiden yksikkökustannuslaskennan ohjeistus 2025

Digi-ohjelman tuotoksia 2024-2025

Palvelun kohdentaminen ennakoivasti ja aktiivisesti

- Esim. tunnistetaan huonossa hoitotasapainossa olevia pitkäaikaissairauksia ja otetaan yhteyttä potilaisiin
- STM:ssä valmistelussa tätä selkeyttävää ja mahdollistavaa sääntelyä (HE kevät/2025)

Digitaalisten palvelujen vaikuttavuutta koskevan tiedon tuottaminen

- STM, THL, Aalto-yliopistolla ja Turun yliopistolla käynnissä hanke, joka selvittää perusterveydenhuollon digiklinikoiden vaikuttavuutta
- Tutkimuskysymys: Kuinka paljon digikäynnit korvaavat fyysisiä käyntejä

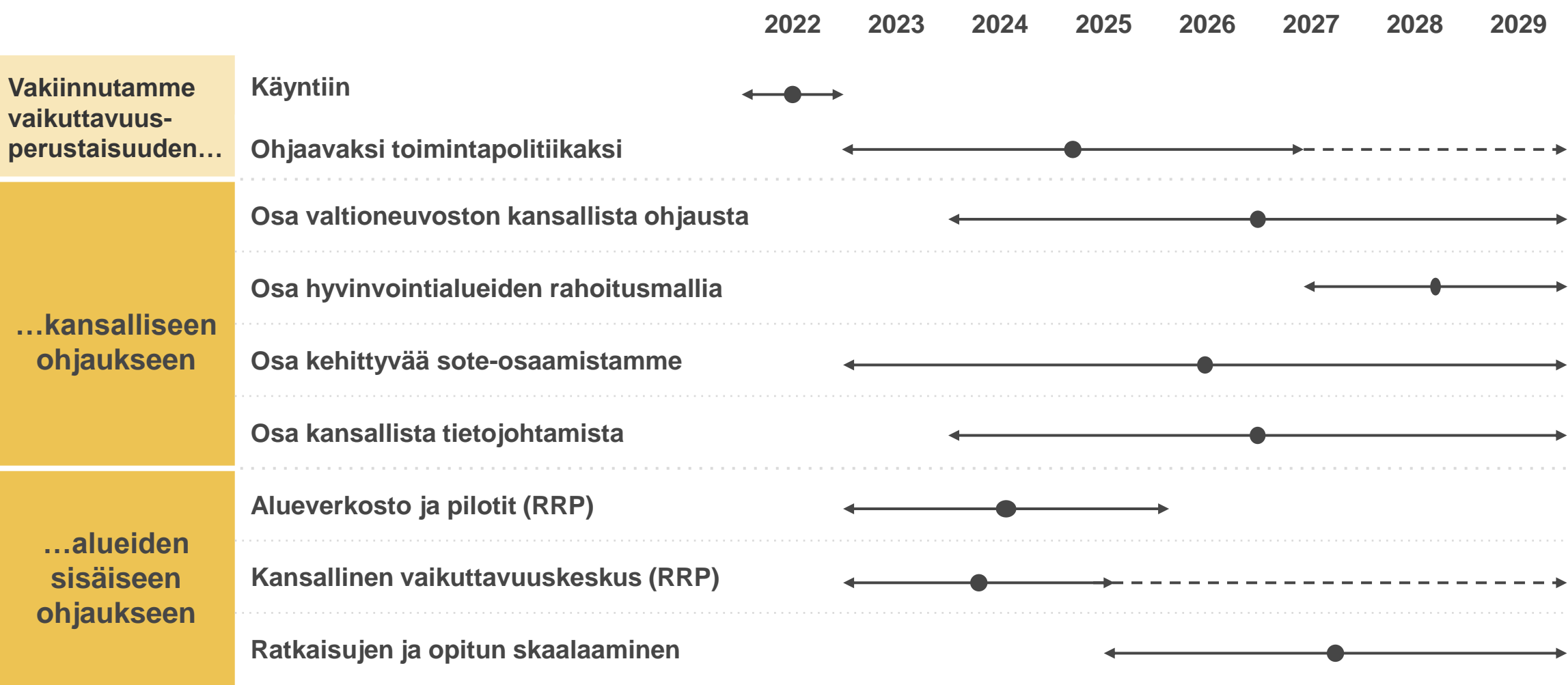
Tekoälyn käyttöä edistävä valtion, alueiden ja yritysten ekosysteemi

- Tekoälyn lupaavimmat sovelluskohteet selvitetty: yli 50 käyttötapausta
- Tavoite näiden ratkaisujen viipymätön (mutta turvallinen) käyttöönotto ja levittäminen
- Tekoäly pystynee vähentämään kirjaamiseen kuluvaa aikaa merkittävästi

Terveystenhuollon lausuntojen automaatio

- Lääkärien aikaa kuluu nykyisin erilaisten rutiiniluonteisten lausuntojen kirjoittamiseen
- STM:llä selvityksessä mahdollisuus vähentää lausuntojen tarvetta hyödyntäen erilaisia automaattisia tietokoosteita

Vaikuttavuuden vuosikymmen toteutuu kansallisella ja alueellisella tasolla

Kiitos.

Johtaja Andreas Blanco Sequeiros, STM
andreas.blancosequeiros@gov.fi

Johtava erityisasiantuntija Laura Pitkänen, VM
laura.pitkanen@gov.fi

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET